

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Friluftslivets år 2025

Trøndersk avspark

Naustbukta, Steinkjer Foto: Thor Brandt

9.april 2024 kl. 10-12

Agenda

PS! Møtet blir streamet

- Kl. 10:00 Velkommen v/Jorunn Lilleslett, seksjonsleder folkehelse, idrett og frivillighet (TRFK)
- Kl. 10:20 Om Friluftslivets år 2025 v/Marte Bøhm Nordahl, Norsk Friluftsliv
- Kl. 10:50 Hvordan mobilisere i kommuner og i frivilligheten. Idédugnad
- Kl. 11:15 Tilskudd til friluftsliv v/Hans Jørgen Renå (TRFK) og Marte Bøhm Nordahl
- Kl. 11:55 Oppsummering
- Kl. 12:00 Slutt

Møtet blir ledet av Oddveig Bredesen (TRFK)

Trønderske utfordringer

Dette vet vi

- Det er kamp om arealene. Det er særlig strandsonen, grønne lunger og markaområder i Trondheimsregionen som er under press.
- En økende andel unge rapporterer om psykisk uhelse.
- Kun to av fem 15-årige jenter og en av fem voksne oppfyller anbefalingene om fysisk aktivitet.
- Det er sosioøkonomiske forskjeller i helse og levevaner.
- Kultur- og naturopplevelser skaper samhold, tilhørighet og livsglede.

Dette kan vi gjøre

- Ta vare på viktige naturområder
- Legge til rette for attraktive møteplasser i lokalsamfunnet
- Sikre at alle har råd til å delta – redusere økonomiske barrierer

Foto: Marius Haga, Kultursti Straumen-Vangshylla

Ferdselsåreprosjektet

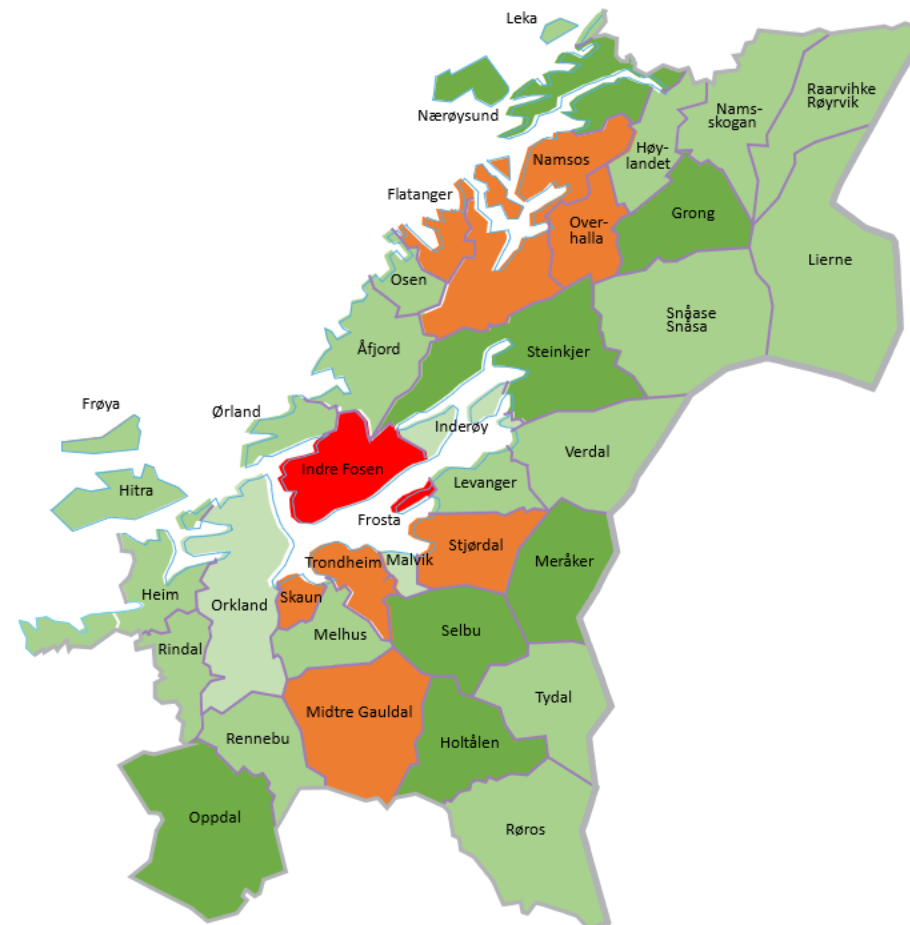

«I 2019 igangsettes et flerårig nasjonalt prosjekt med formål å fremme planlegging, opparbeiding, skilting og merking av sammenhengende nettverk av turstier i kommunene»

- Flere ut på tur
- Befolkningen skal utøve friluftsliv jevnlig
- Øke tilgjengeligheten for å utøve friluftsliv
- **Få flest mulig kommuner til å utarbeide planer for friluftslivets ferdselsårer**

Kommuner kan søke om 75.000 kroner fra Trøndelag fylkeskommune til dette planarbeidet.

Vår prosjektleder er [Oddveig Bredesen](#)

- Kommuner som er ferdig (7)
- Kommuner som er i gang (22)
- Kommuner som kan søke, og har ikke søkt (7)
- Ikke ferdig med Kartlegging og verdsetting og kan ikke starte arbeidet (2)

Nå får Trøndelag dagsturhytter

Dagsturhytta ved Vardetangen i Austrheim kommune. Foto: Jan M. Lillebø

Les mer [her](#), eller ta kontakt med vår prosjektleder [Kjersti Nordberg](#) eller [Thor Brandt](#)

Trøndelag fylkeskommune vedtok i september i fjor å sette i gang prosjektet Dagsturhytta Trøndelag, med Sparebank 1 SMN som betydelig bidragsyter.

Inntil 38 hytter kan bli etablert i fylket de kommende årene. Pr dd ønsker 37 av 38 kommuner ei hytte.

Den totale kostnaden for å bygge 38 dagsturhytter er 57 millioner kroner, og finansieringen blir delt mellom fylkeskommunen, privat aktør, spillemidler, momsrefusjon og en mindre sum fra kommunene).

Både fylkeskommunen og SpareBank 1 SMN går inn med 11,4 millioner kroner hver.

Det er nå valgt ut ni pilotkommuner:

Frosta – Leka – Levanger - Namsos – Nærøysund – Oppdal – Selbu – Ørland - Åfjord

Delta, oppleve, skape!

Handlingsplan for barn og unges fritid i Trøndelag

Illustrasjoner: Tora Marie Norberg

Les mer [her](#)

Vår prosjektleder er [Anniken Bjørnes](#)

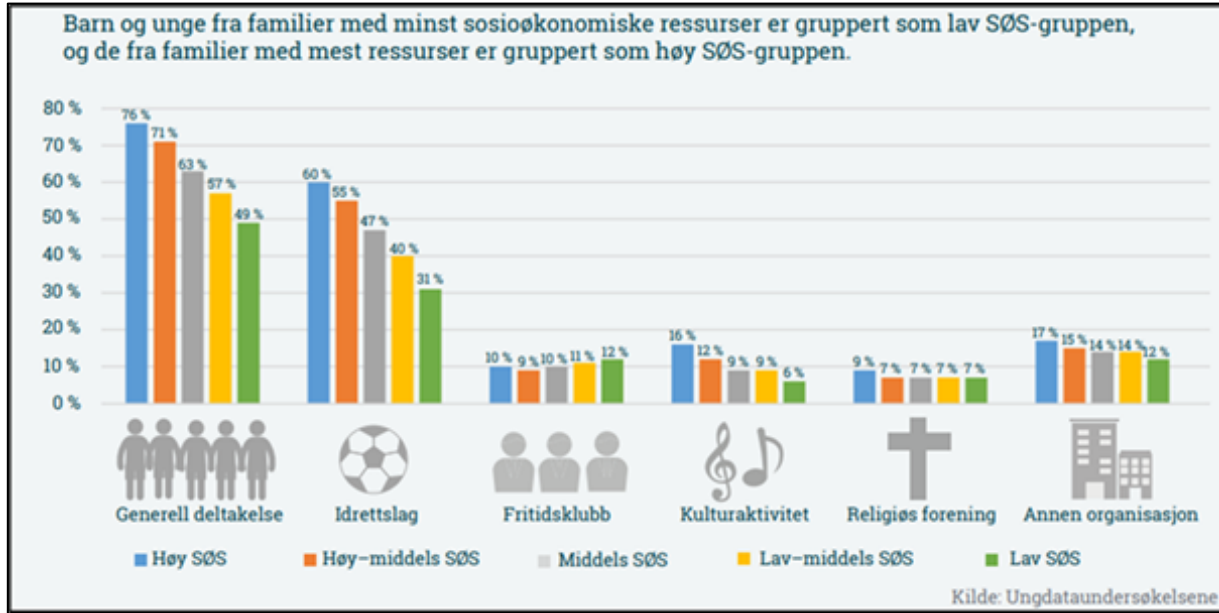
Trøndelag fylkeskommune ønsker at barn og unge skal ha tilgang til et mangfold av kulturtilbud og fritidsaktiviteter som gir muligheter for å delta, oppleve og skape – og som bidrar til trivsel og bolyst.

For å nå målet arbeider vi med en handlingsplan med satsingsområder og tiltak for aldersgruppa 3-26 år, med utgangspunkt i medvirkning fra 2100 barn, unge og voksne.

Før videre arbeid med handlingsplanen og utsending på høring til høsten, ønsker vi innspill fra kommuner, institusjoner, lag og foreninger. Planen skal være forpliktende for fylkeskommunen og et verktøy for kommunene.

Bli med på webinar 12. / 16. / 26. april, eller kom med innspill innen 31. mai 2024.

Eksempel fra kunnskapgrunnlaget: Sosioøkonomiske forhold og deltakelse

NOVA: fremstilt resultat av ulike Ungdata-variabler opp mot en inndeling etter respondentenes sosioøkonomiske status (SØS) – mål på ulike former for ressurser som barn/unge har tilgang til gjennom sine foreldre/foresatte.

Konkret benyttes ulike mål på foreldrenes utdanningsnivå (inntekt), familiens kulturelle kapital og familiens velstandsnivå, i en fem-delt SØS-inndeling.

- Ungdata (2021): 15 % på ungdomsskole/vgs oppga at familien ofte eller av og til mangler penger til å betale for fritidsaktiviteter de ønsker å delta på.

		Deltakelse etter sosioøkonomisk status (SØS). Ungdata Trøndelag 2014-2021.									
		Er med i en organisasjon, lag, klubb eller forening nå	Deltatt i et idrettslag den siste måneden	Deltatt i et Korps, kor, orkester den siste måneden	Deltatt i en fritidsklubb/ ungdomshus/ ungdomsklub den siste måneden	Deltatt i en religiøs forening den siste måneden	Deltatt i en kulturskole/ musikkole den siste måneden	Deltatt i en annen organisasjon, lag eller forening den siste måneden			
Ungdomstrinnet	1 Lavest SØS	52%	52%	5%	29%	14%	13%	25%			
	2	62%	60%	6%	28%	14%	15%	27%			
	3	66%	64%	7%	26%	15%	17%	28%			
	4	73%	70%	7%	26%	16%	18%	30%			
	5 Høyest SØS	78%	73%	10%	25%	19%	23%	31%			
Videregående	1 Lavest SØS	36%	34%	5%	14%	7%	7%	22%			
	2	45%	38%	4%	12%	5%	7%	22%			
	3	52%	43%	5%	12%	6%	7%	24%			
	4	56%	47%	5%	12%	6%	9%	24%			
	5 Høyest SØS	62%	51%	7%	11%	8%	12%	27%			

Folkehelsekampanje for psykisk helse

«ABC for god psykisk helse»

Målet med kampanjen er å **øke kjennskapen** til ABC for god psykisk helse, **øke helsekompetansen** blant folk og **inspirere flere** til å ta gode valg for egen og andre psykiske helse i hverdagen.

Kampanjen er resultat av folkehelsemeldingen fra regjeringen, og Trøndelag er først ut i landet som pilot.

På lang sikt håper vi på økt livskvalitet og at den psykiske helsen kan bli bedre.

Foto: iSelbu

Budskapet er enkelt: Med tre enkle grep kan du styrke din egen og andres psykiske helse

Del gjerne så ofte som mulig!

Gjør noe aktivt ACT

Hvis du holder deg aktiv, vil du føle deg mer glad - oftere. Du kan være aktiv på mange måter - både fysisk, sosialt og mentalt. Å være i aktivitet styrker din psykiske helse!

Gjør noe sammen BELONG

Når du er med på sosiale aktiviteter og bygger gode relasjoner til andre, får du en følelse av å høre til og ha verdi. Å være en del av fellesskapet gir deg støtte i hverdagen, og styrker din psykiske helse!

Gjør noe meningsfylt COMMIT

Når du jobber for en god sak eller gjør noe godt for andre, gjør du noe meningsfylt. Å hjelpe andre gir mening, glede og takknemlighet. Å gjøre noe meningsfylt styrker din psykiske helse!

Les mer her [ABC for god psykisk helse](#)
Vår prosjektleder er [Hanne Vilja Sagmo](#)

Det er budskapet. Og det er ABC for god psykisk helse

abc.

Hvordan markere året?

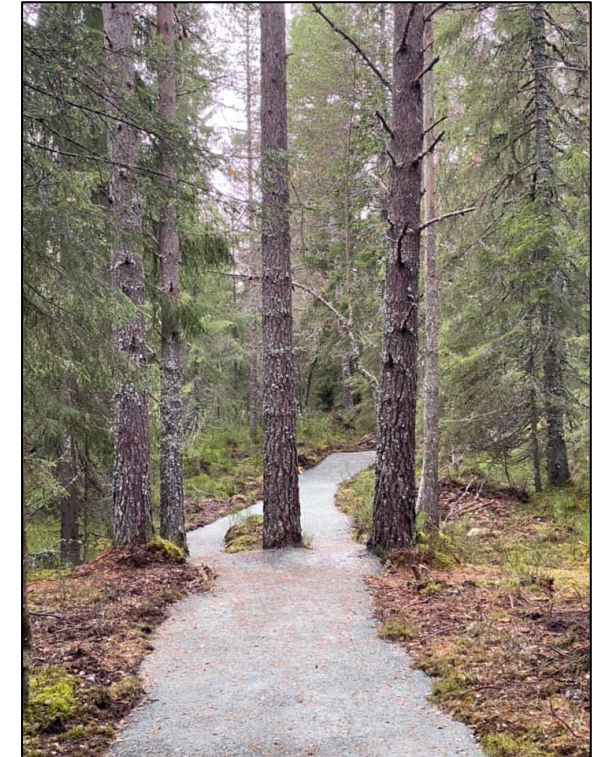
1. Hva ønsker dere av Norsk Friluftsliv og fylkeskommunen?
2. Hvordan skal kommunene organisere Friluftslivets år i sin kommune
 - Hva gjorde dere i 2015 og hva kan evt. gjentas?
 - Hvordan engasjere politikerne og får vi med ordføreren på tur?
3. Hvem blir med på samarbeidet – av lag og foreninger og "sponsorer"?
 - Hvordan koble beslektede prosjekt, som Dagsturhytta og VM på ski/VM-løypa

Hvem blir med på dugnaden?

- Trondhjems Turistforening og DNT Nord-Trøndelag
- NJFF, 4H, Speideren og Røde Kors
- Forum for natur og friluftsliv Trøndelag
- Trondheimsregionens friluftsråd + Nordmøre + Trollfjell
- Idrettslagene (turmarsj, trim etc.)
- Folkehelsealliansens medlemsorganisasjoner
- Frivillighetssentraler
- Utstyrssentraler, BUA
- Skoler og barnehager
- Næringslivet
- Andre?

Sykelsti i Nilsbyen, Trondheim.
Foto: Knut Erling Flataker

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Tilskudd til friluftsliv

Hans Jørgen Renå og Marte Bøhm Nordahl

E-post:

hanre@trondelagfylke.no

martebohm.nordahl@norskfriluftsliv.no

Tilskudd

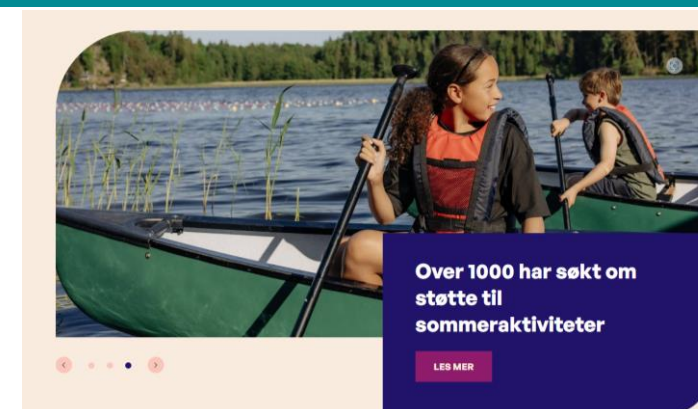
Det er gode muligheter til å søke støtte til friluftsliv, bl.a. fra fylkeskommunen, kommuner og stiftelser.

Oversikten viser tildelinger via Trøndelag fylkeskommune:

Tilskuddsordning/tildelinger	år 2023
Tiltak i statlig sikrede områder	1 820 000
Friluftslivs-aktivitet	2 270 000
Mindre tilretteleggingstiltak - egne midler	1 795 000
Spillemidler til friluftslivsanlegg - ordinære	14 266 500
Spillemidler til friluftslivsanlegg - nærmiljø	300 000
SUM	20 451 500

Ta uansett kontakt med din kommune!

Enkelte tilskuddsordninger krever at tiltakene er forankret i kommunal plan.

[Gjensidigestiftelsen](#)

[SpareBank 1 SMN](#)

Friluftslivs-aktivitet

Hvilke typer tiltak kan få tilskudd

Det blir primært gitt tilskudd til friluftstiltak som stimulerer til direkte friluftaktivitet, som for eksempel organiserte turer, friluftslireirer, praktiske kurs og annen opplæring i friluftslivsaktiviteter.

Hvem kan søke

Frivillige organisasjoner som er registrert i Enhetsregisteret og interkommunale friluftsråd som arbeider med aktivitetsfremmende tiltak for friluftsliv.

Kommuner kan ikke søke.

Følgende typer av aktiviteter blir prioritert

- Aktiviteter som er lite ressurskrevende og lett tilgjengelige for ulike brukergrupper.
- Tiltak som blir gjennomført i nærmiljøet – med særlig vekt på byer og tettsteder.
- Tiltak som medvirker til økt deltagelse over tid
- Tiltak rettet mot personer som er lite fysisk aktive
- Tiltak rettet mot barn, unge og barnefamilier
- Tiltak rettet mot personer med nedsett funksjonsevne

Søknadsportal: Elektronisk søknadssenter hos Miljødirektoratet
soknadsenter.miljodirektoratet.no

Søknadsfrist: 1. desember

Bukkhaugen

Foto: Steinkjerfotografen - Visit Innherred

Spillemidler til friluftslivsanlegg

Hvem kan søke

Kommuner, idrettslag, interkommunale friluftsråd, DNT, NJFF og sammenslutninger under Norsk Friluftsliv

Søknadsportal www.anleggsregisteret.no

Søknadsfrist Bestemmes av kommunene (okt-nov)

Søkekurs 22.august

Se også spillemidler til løypetiltak i fjellet og overnattingshytter (Egen ordning - ikke via TRFK)

Ordinære anlegg

- Turveier, -løyper og -stier
- Skilting og merking
- Dagsturhytte
- Sanitæranlegg
- Turkart
- Turpadleanlegg
- Baderamper for rullestol
- Utendørs stupetårn
- Lysanlegg for turveier, -løyper og -stier
- Brutiltak

Spillemidler til nærmiljøanlegg

Nærmiljøanlegg er et utendørs anlegg som ligger i tilknytning til bo- eller oppholdsområder og som er allment tilgjengelig for egenorganisert fysisk aktivitet

Målgruppen er særlig barn og ungdom (6-19 år), men også lokalbefolkningen for øvrig.

Det kan søkes om støtte på inntil 50 % av godkjente kostnader

Minimumskostnad kr 50 000

Hvem kan søke

Alle som kvalifiserer for å søke om ordinære anlegg.

I tillegg kan borettslag, bygdelag og velforeninger søke tilskudd til nærmiljøanlegg.

Søknadsportal og frister som for ordinære anlegg

Anlegg det kan søkes tilskudd til

- turvei, løyper og stier > 500 m
- nærmiljø- og skolegårdskart
- skileikanlegg
- trimparker
- hinderløyper/aktivitetsløyper
- klatrevegg/buldrevegg
- BMX/ferdighetsløype
- frisbeegolfbane
- lysanlegg

Gråkallen Skileik, Trondheim
Foto: Trondhjems Skiklub

Mindre tilretteleggingstiltak

Fylkeskommunale friluftslivsmidler

Hvem kan søke

Kommuner, interkommunale friluftsråd og frivillige lag og organisasjoner registrert med organisasjonsnummer i frivillighetsregisteret kan søke om støtte.

Type tiltak som kan støttes

- Informasjon og parkering ved innfallsporten til turområdet.
- Plasser for opplevelser på turruta som fiske- og teltsteder, grill- og bålsteder, bord og benker, badesteder
- Ordningen er beregnet på tiltak som IKKE får spillemidler

Søknadsbeløp fra kr 25.000 til kr 200.000

Søknadsportal www.Regionalforvaltning.no

Søknadsfrist 1. desember

Grønlandsskjæret i Skaun/Orkland
Foto: Oddveig Bredesen

Rogne i Holtålen
Foto: Oddveig Bredesen

Tiltak i statlig sikrede områder

Mål for ordningen

Målet for ordninga er å medvirke til å fremme friluftaktivitet i statlig sikra friluftslivsområder

Aktuelle tiltak er parkeringsplasser, turveger eller turstier, fiskeplasser, badeplasser, brygger og toalett. Det gis ikke støtte til drift av områdene.

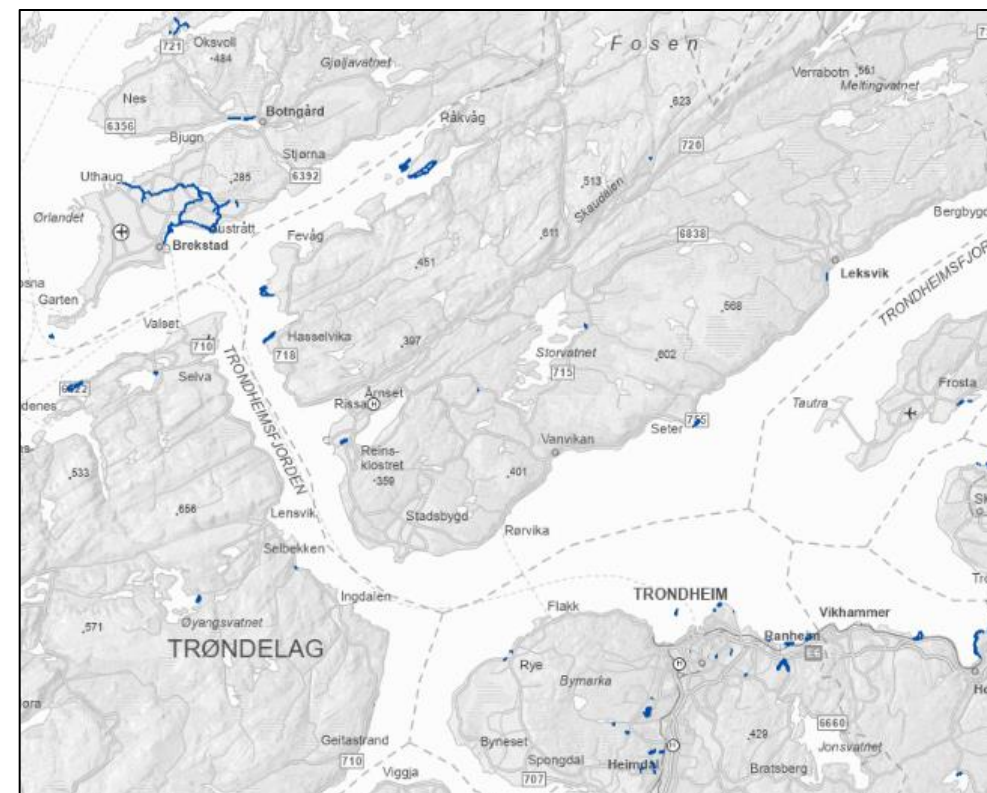
Hvem kan søke

Bare kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke om midler på denne tilskuddsposten.

Ordningen gjelder kun for områder som er statlig sikret, og der det finnes en godkjent forvaltningsplan.

Søkeportal Elektronisk søknadssenter hos Miljødirektoratet
soknadssenter.miljodirektoratet.no

Søknadsfrist: 1. desember

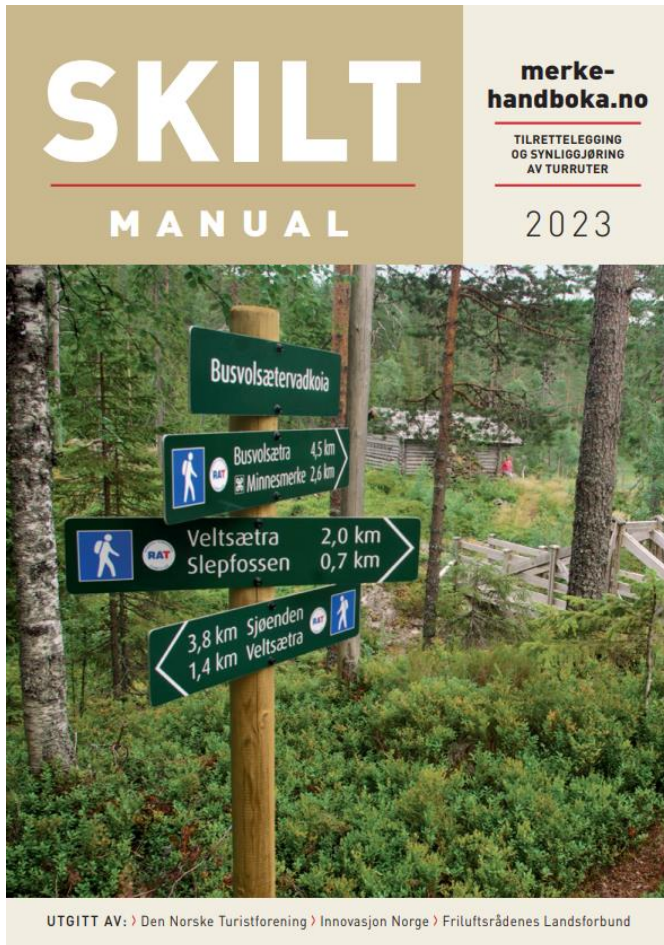
Eksempel på områder er Munkholmen (Trondheim), Midsandtangen (Malvik), Magerøya (Heim), Storvika (Stjørdal), Hoøya (Steinkjer) og Skeisnesset (Leka).

Lenke til [kartet](#)

Bruk vedtatte standarder

- Ta tidlig kontakt med grunneier og kommune
- Informasjon om turruter må legges i «Rett i Kartet» og Ut.no

[Lenke](#)

[Lenke](#)

[Lenke](#)

Årsøya i Selbu - et lykkeland

Friluftsliv gir god effekt både på fysisk og psykisk helse, og kan gi økt forståelse for verdien av natur.

- Ta med brukerne på råd: God medvirkning både i plan og drift
- Ikke hopp rett til konklusjonen. Hva er målet?
- Sett av nok tid i planleggingsfasen
- God informasjon er viktig, -både på nett og ute på anleggene

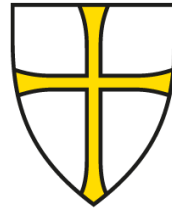

Se hjemmeside og Facebook-gruppe

Sjekk www.trfk.no/friluftsliv og Facebook-gruppen «Vi som jobber med idrett og friluftsliv i Trøndelag»

**Trøndelag
fylkeskommune**

Trööndelagen fylhkentjielte

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke